

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Analiza empiryczna prasowych ofert pracy z pierwszych pięciu miesięcy 2010 roku dla projektu „Obserwator Rynku Pracy Regionu Wałbrzyskiego”

Szczawno – Zdrój 2010

1. Wstęp

W okresie od 01 stycznia 2010r. do 31 maja 2010r. zostało przeprowadzone badanie prasowych i internetowych ofert pracy w przekroju kwalifikacyjno-zawodowym w pięciu powiatach województwa dolnośląskiego (wałbrzyski, świdnicki, dzierzoniowski, kłodzki i ząbkowicki) na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Cel opracowania monitoringu

Celem niniejszego raportu, skupionego wokół analizy zawodów nadwyżkowych i deficytowych występujących na terenie w/w pięciu powiatów województwa dolnośląskiego jest przede wszystkim uzyskanie informacji ułatwiających:

- Analizę regionalnego rynku pracy w zakresie sytuacji na rynku pracy zawodów oraz oczekiwań pracodawców odnośnie pożądaných kompetencji pracowniczych w wybranych zawodach,
- Określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na regionalnym rynku pracy,
- Stworzenie bazy informacji dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie regionalnym,
- Dopasowanie profili kształcenia i doskonalenia zawodowego osób bezrobotnych do potrzeb i możliwości rynku pracy.

Metodologia

Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych były publikacje „Gazeta Wyborcza”, „Tygodnik Wałbrzyski”, strony internetowe Powiatowych Urzędów Pracy oraz portal www.money.praca.pl. Dobór źródła danych został dokonany na podstawie następujących kryteriów:

- obszar terytorialny, na którym prowadzone są prace analityczne
- zasięg publikatora
- liczba prasowych ofert pracy ukazujących się w publikatorze
- dostępność publikatorów, których oferty pracy z taką samą szansą mogą uzyskać odbiorcy w każdym powiecie.

1.1. Wyniki ogólne analiz empirycznych prasowych ofert pracy

Pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców, jak również dotowanie ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego zatrudnienia bezrobotnych w ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu to najistotniejsze czynniki gwarantujące poprawę sytuacji na rynku pracy i jednocześnie wskaźniki sytuacji gospodarczej i stopnia jej rozwoju. Należy przy tym zaznaczyć, iż w/w publikacje oraz portale internetowe nie rejestrują wszystkich ofert pojawiających się na rynku, więc dane tu zaprezentowane nie odzwierciedlają całości popytu na pracę w regionie.

Oferty pracy i kwalifikacje zostały zebrane i zsumowane dla całego okresu sprawozdawczego w bazie prasowych i internetowych ofert pracy. Do badania zostały wykorzystane następujące wskaźniki struktury:

- liczba ofert w okresie sprawozdawczym
- liczba i rodzaj kompetencji
- suma wszystkich ofert
- sumy ofert dla poszczególnych poziomów wykształcenia
- liczba zawodów występujących w okresie sprawozdawczym, z podziałem wg poziomu wykształcenia.

W okresie od stycznia do końca maja 2010r. zebrano ogółem 318 ofert zatrudnienia i było to o 97 ofert więcej niż w ostatnich dwóch kwartałach 2009r. W przedmiotowym zbiorze zebranych prasowych ofert pracy wyniki analiz empirycznych wskazują na wysokie zróżnicowanie poziomu zapotrzebowania na pracowników różnych zawodów i specjalności (Załącznik nr 1 prezentuje ranking wszystkich zarejestrowanych w ramach badania zawodów i specjalności).

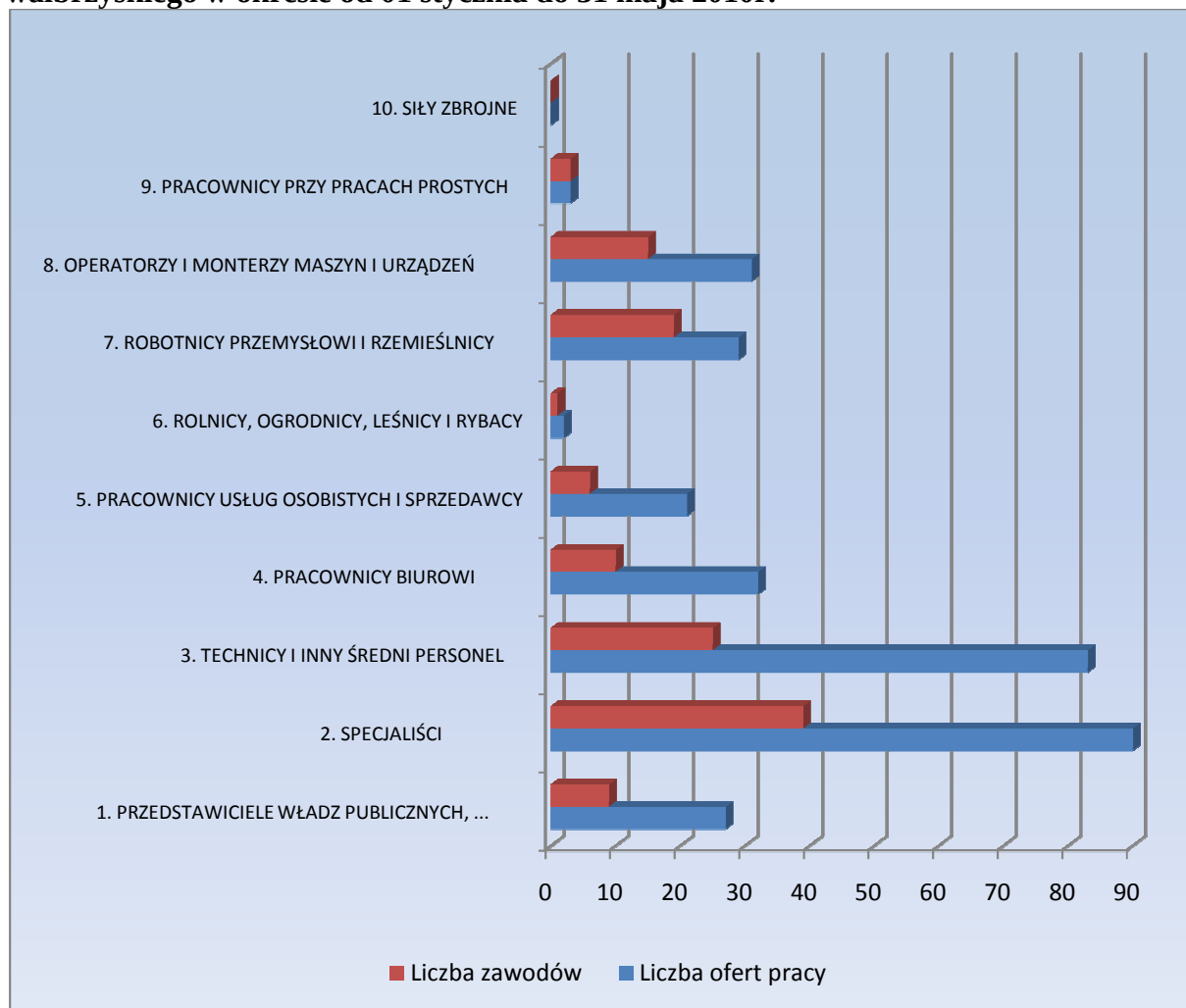
Wśród ofert pracy poddanych analizie zidentyfikowano 211 zawodów i specjalności, spośród których 4 stanowiły największy bądź znaczący udział w ogólnej liczbie zebranych ofert. Najliczniejszą grupę zawodową stanowili: **Przedstawiciel handlowy** (341503) – 29 ofert, **Sprzedawca** (522107 – 14 ofert pracy. Najniższa liczba ofert pracy spośród tych 4 grup wystąpiła w grupie Farmaceuta – farmacja apteczna (223401) – 12 ofert pracy oraz Księgowy samodzielny (343201) – 11 ofert pracy. Analizie poddano trzy grupy wielkie z największą liczbą ofert pracy, czyli: Specjaliści, Technicy i inny średni personel oraz Pracownicy biurowi. W badaniu wzięto również pod uwagę 2 grupy wielkie, w których zarejestrowano poniżej 31 ofert pracy i są to: Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i

kierownicy oraz Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń. W pozostałych grupach wielkich liczba ofert pracy występowała na poziomach liczbowych zbyt niskich by mogły podlegać weryfikacji i nie zostały objęte badaniem.

Wszystkie zgłoszone oferty pracy można zgrupować na poziomie grup wielkich, a ich struktura przedstawia się następująco:

Wykres nr 1.

Liczba rejestracji ofert pracy i zawodów w ogólnej liczbie ofert odpowiadający grupom wielkim na podstawie obserwacji regionalnego rynku pracy regionu wałbrzyskiego w okresie od 01 stycznia do 31 maja 2010r.

Jak wynika z prezentowanych danych, najczęściej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na zatrudnienie **Specjalistów** oraz **Techników i inny średni personel**. Obie te grupy przodowały w rankingu również w III i IV kwartale roku 2009. W stosunku do dwóch poprzednich kwartałów 2009 wzrósł udział ofert przede wszystkim dla Techników oraz Operatorów i monterów maszyn i urządzeń. Spadł natomiast udział ofert pracy skierowanych do Przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (-15,62%).

Oferty pracy wg powiatów

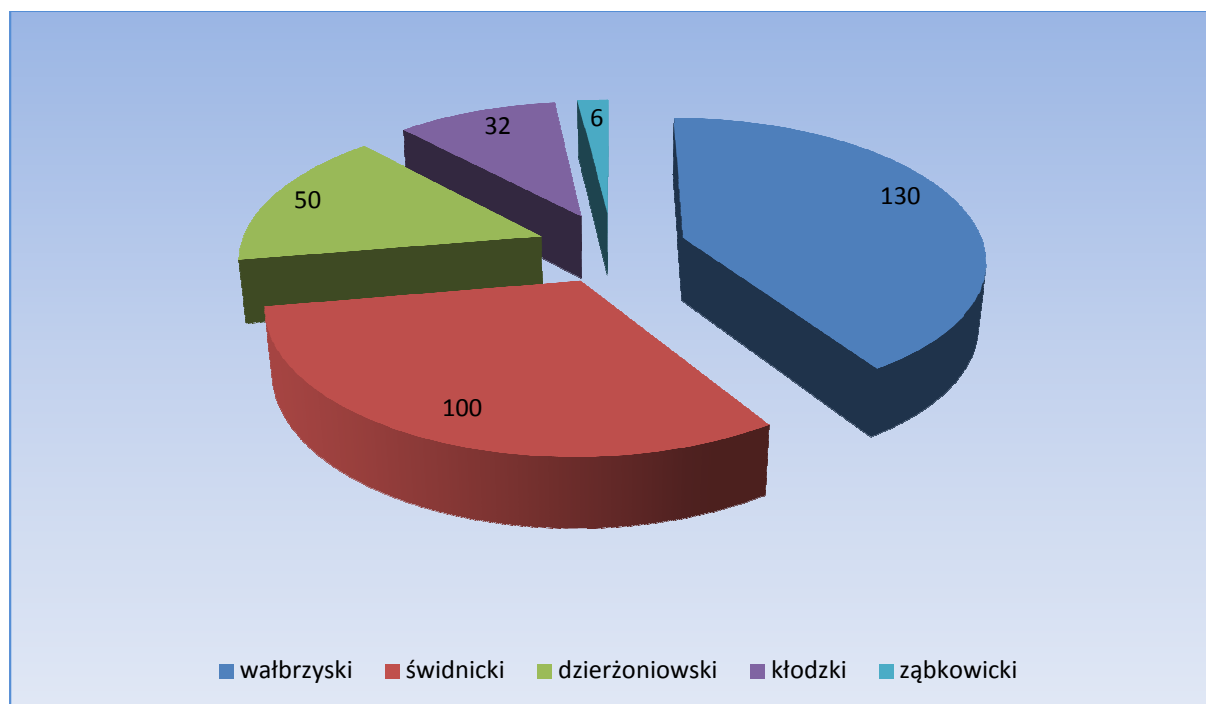
W okresie od 01 stycznia do 31 maja 2010r. roku najwięcej ofert pracy zgłosili pracodawcy mający swoje siedziby w powiecie wałbrzyskim (40,88%). Na tej podstawie wywnioskować można, iż przedsiębiorstwa działające na terenie powiatu wałbrzyskiego ujawniają największy popyt na pracę. W poprzednich dwóch kwartałach powiat wałbrzyski zajmował również pierwsze miejsce pod względem ilości ofert.

W treści ogłoszeń zarejestrowano następującą ilość ofert pracy pochodzących z powiatów: świdnickiego (31,45%), dzierzoniowskiego (15,72%), kłodzkiego (10,06%) oraz ząbkowickiego (1,89%).

Można stwierdzić, iż taka koncentracja ofert pracy, występujących w wymienionych powiatach województwa wynika z dynamiki rozwoju gospodarczego danych aglomeracji bądź regionów oraz z bliskości Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która znacząco przyczynia się do agregacji zapotrzebowania na pracowników.

Wykres nr 2.

Liczba ofert pracy ze względu na miejsce występowania zapotrzebowania.

1.2. Wyniki szczegółowe analiz empirycznych prasowych ofert pracy

1.2.1. Charakterystyka struktury ofert pracy występujących w prasie pod względem ilościowym.

Pierwszym etapem prac analitycznych było obliczenie udziału ofert pracy w zawodach i specjalnościach ogółem. Poziom udziału ofert pracy został wyznaczony na podstawie struktury Klasyfikacji zawodów i specjalności Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na poziomie grupy wielkiej oraz przodujących w tych grupach zawodach i specjalnościach.

Analiza udziałów procentowych zebranych ofert pracy w zawodach i specjalnościach o największej liczbie występowania w prasie wykazały następujące wyniki.

W grupie wielkiej **Specjaliści** w bazie prasowych ofert pracy ogółem zarejestrowano 90 oferty w 39 zawodach. Udział ofert pracy w tej grupie zawodowej w ofertach pracy ogółem wyniósł 28,30%.

Analizując poszczególne zawody w tej grupie wielkiej wysuwają się przodujące profesje, w których odnotowano najwyższą liczbę ofert pracy w okresie od 01 stycznia do 31 maja 2010 roku (w kolejności malejącej):

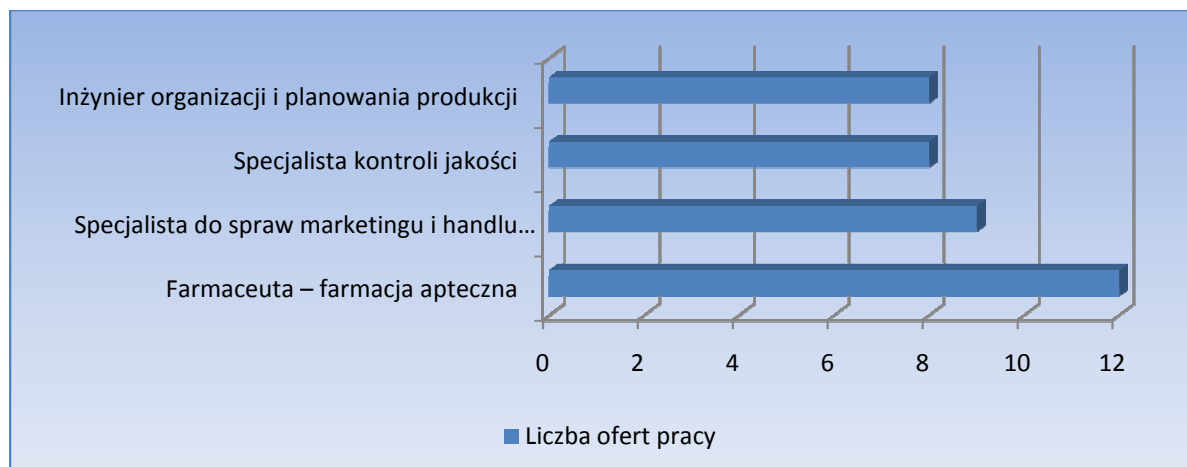
Tabela nr 1.

Liczba i udział procentowy ofert pracy dla przodujących zawodów w grupie wielkiej - Specjaliści.

Lp.	Nazwa	Liczba ofert pracy	Udział % w grupie wielkiej	Udział % ogółem
1	Farmaceuta – farmacja apteczna	12	13,33%	3,77%
2	Specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)	9	10,00%	2,83%
3	Specjalista kontroli jakości	8	8,88%	2,52%
4	Inżynier organizacji i planowania produkcji	8	8,88	2,52%

Wykres nr 3.

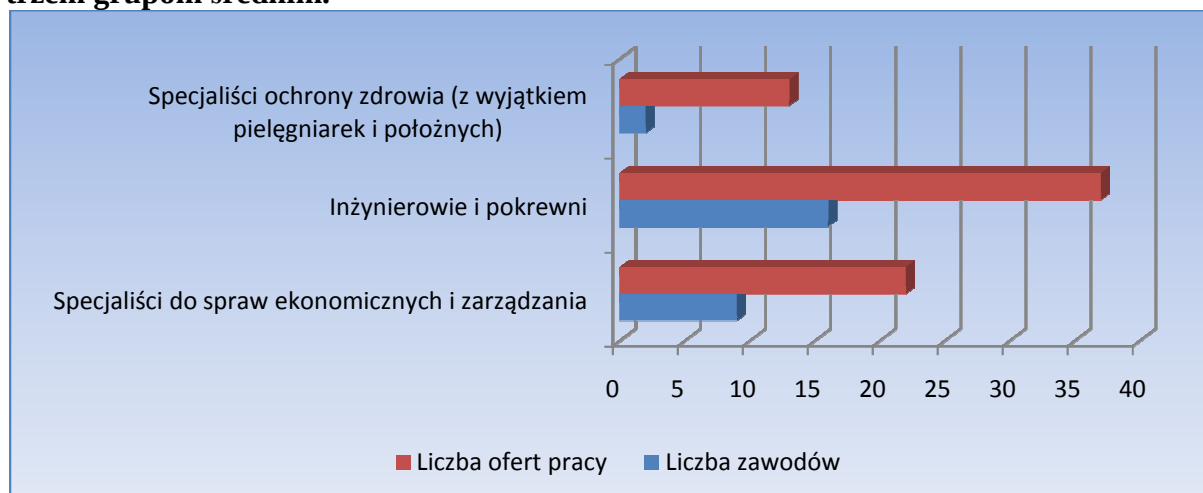
Liczba ofert pracy dla przodujących zawodów w grupie wielkiej -Specjaliści.

Analizie poddano również trzy przodujące grupy średnie tj. Inżynierowie i pokrewni (214), Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania (241) oraz Specjaliści ochrony zdrowia z wyjątkiem pielęgniarek i położnych (223). Największy popyt pracy wystąpił w grupie Inżynierowie i pokrewni, gdzie zebrano 37 ofert pracy w 16 zawodach. Następne miejsce zajęła grupa Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania z 22 ofertami pracy w 9 zawodach oraz Specjaliści ochrony zdrowia licząc 13 ofert zatrudnienia w 2 zawodach.

Wykres nr 4.

Stosunek liczby ofert pracy do liczby zawodów w ofertach prasowych odpowiadających trzem grupom średnim.

Porównanie liczby ofert pracy z liczbą zawodów występujących w analizowanej grupie wielkiej ujawniło, iż w badanym okresie nie występuje zapotrzebowanie na nowe zawody, odnotowano natomiast wzrost zapotrzebowanie na zawody, które stale występują w ofertach prasowych.

Kolejna analizowana grupa wielka to grupa **Technicy i inny średni personel**, w której zebrano ogółem 83 oferty pracy w 25 zawodach. Udział ofert pracy w tej grupie zawodowej w ofertach pracy ogółem wyniósł 26,10%.

Analizując poszczególne zawody w tej grupie wielkiej wysuwają się przodujące profesje, w których odnotowano najwyższą liczbę ofert pracy w okresie od 01 stycznia do 31 maja 2010 roku (w kolejności malejącej):

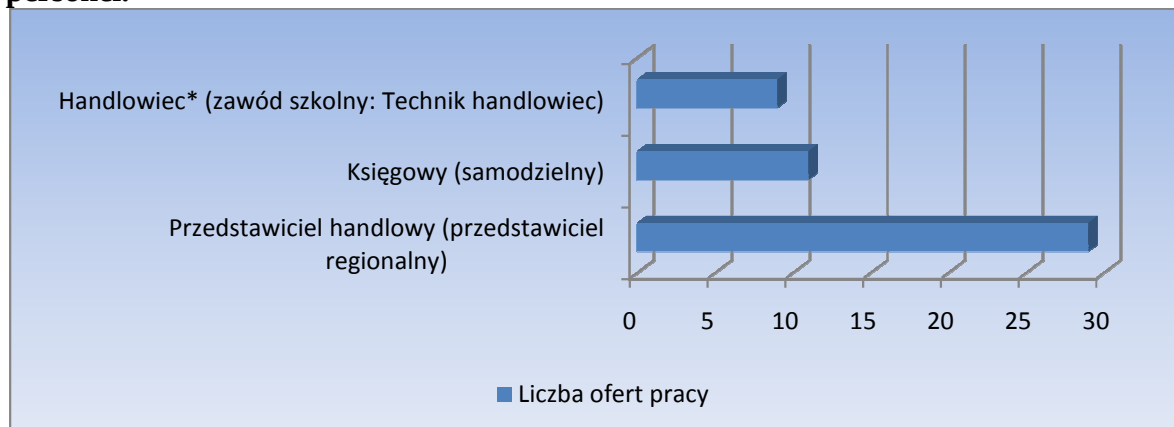
Tabela nr 2.

Liczba i udział procentowy ofert pracy dla przodujących zawodów w grupie wielkiej - Technicy i inny średni personel.

Lp.	Nazwa	Liczba ofert pracy	Udział % w grupie wielkiej	Udział % ogółem
1	Przedstawiciel handlowy (przedstawiciel regionalny)	29	34,95%	9,12%
2	Księgowy (samodzielny)	11	13,25%	3,46%
3	Handlowiec* (zawód szkolny: Technik handlowiec)	9	10,84%	2,83%

Wykres nr 5.

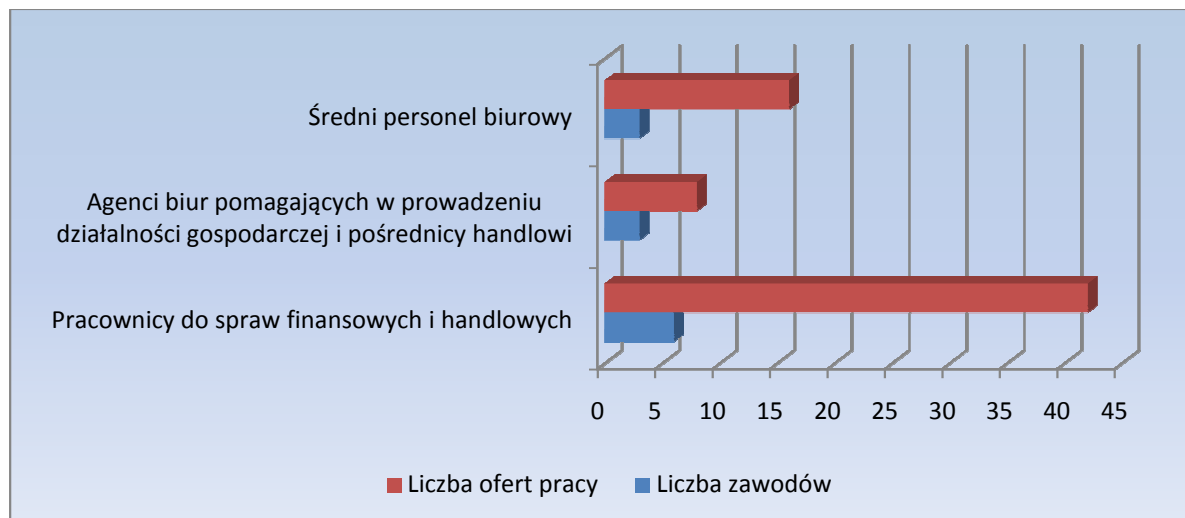
Liczba ofert pracy dla przodujących zawodów w grupie wielkiej - Technicy i inny średni personel.

Analizie poddano również trzy przodujące grupy średnie tj. Pracownicy ds. finansowych i handlowych (341), Średni personel biurowy (343) oraz Agenci biur pomagających w prowadzeniu działalności gospodarczej i pośrednicy handlowi (342). Największy popyt pracy wystąpił w grupie Pracownicy ds. finansowych i handlowych, gdzie zebrano 42 oferty pracy w sześciu zawodach. Następne miejsce zajęła grupa Średni personel biurowy z 16 ofertami pracy w trzech zawodach oraz Agenci biur pomagających w prowadzeniu działalności gospodarczej i pośrednicy handlowi licząc 8 oferty zatrudnienia w trzech zawodach.

Wykres nr 6.

Stosunek liczby ofert pracy do liczby zawodów w ofertach prasowych odpowiadających trzem grupom średnim.

Porównanie liczby ofert pracy z liczbą zawodów występujących w analizowanej grupie wielkiej ujawniło, iż w badanym okresie nie występuje zapotrzebowanie na nowe zawody, odnotowano natomiast wzrost zapotrzebowanie na zawody, które stale występują w ofertach prasowych.

Kolejną analizowaną grupą wielką jest grupa **Pracownicy biurowi**. W grupie tej zebrano 32 ofert pracy w 10 zawodach. Udział ofert pracy w tej grupie zawodowej w ofertach pracy ogółem wyniósł 10,06%.

Analizując poszczególne zawody w tej grupie wielkiej wysuwają się przodujące profesje, w których odnotowano najwyższą liczbę ofert pracy w okresie od 01 stycznia do 31 maja 2010 roku (w kolejności malejącej):

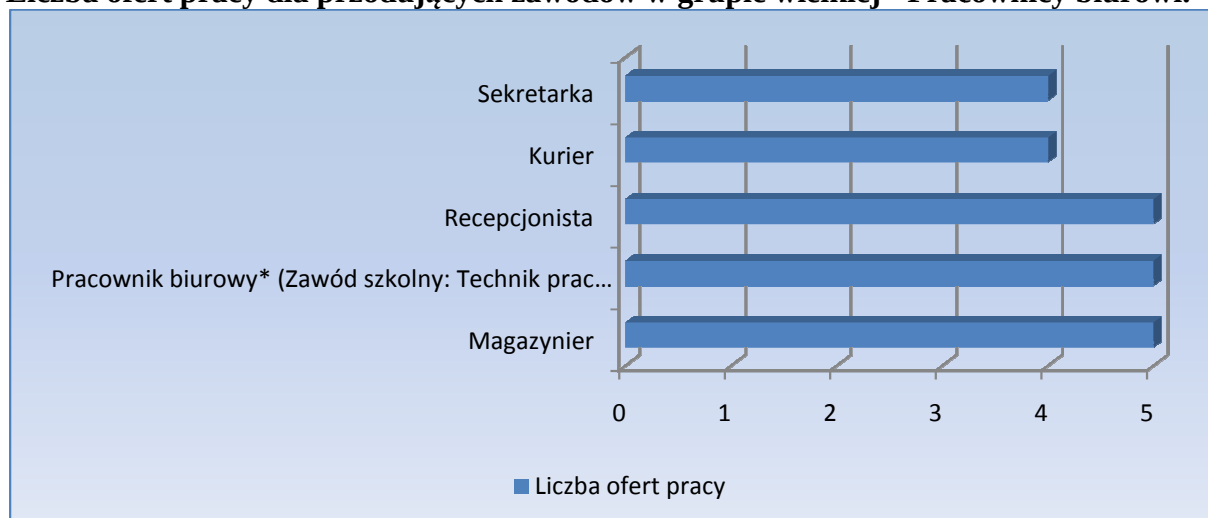
Tabela nr 3.

Liczba i udział procentowy ofert pracy dla przodujących zawodów w grupie wielkiej - Pracownicy biurowi.

L.p.	Nazwa	Liczba ofert pracy	Udział % w grupie wielkiej	Udział ogółem w %
1	Magazynier	5	15,62%	1,57%
2	Pracownik biurowy* (Zawód szkolny: Technik prac biurowych)	5	15,62%	1,57%
3	Recepcjonista	5	15,62%	1,57%
4	Kurier	4	12,50%	1,26%
5	Sekretarka	4	12,50%	1,26%

Wykres nr 7.

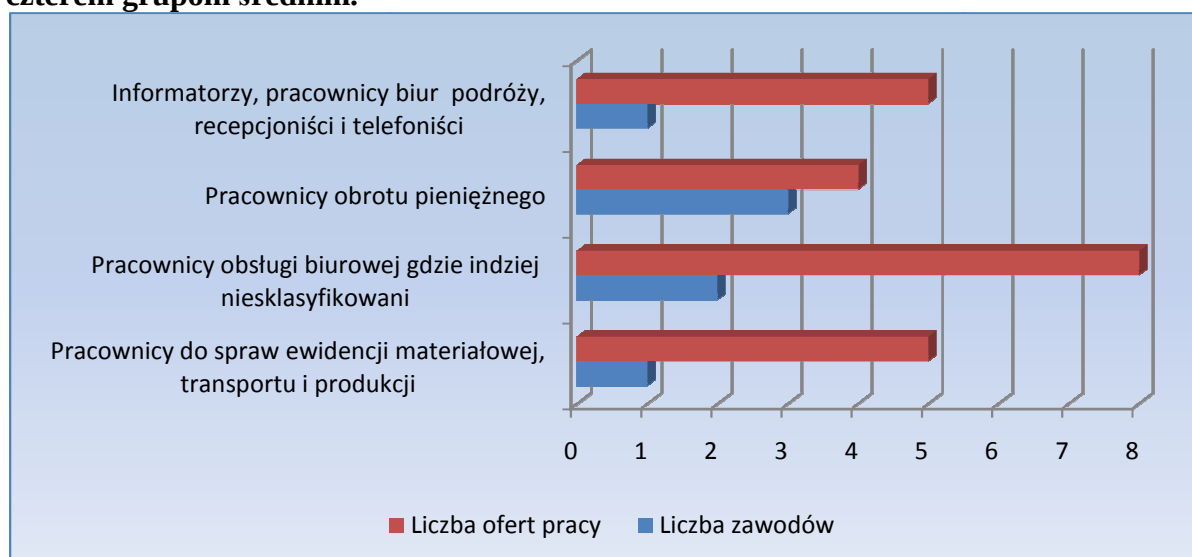
Liczba ofert pracy dla przodujących zawodów w grupie wielkiej - Pracownicy biurowi.

Analizie poddano również cztery przodujące grupy średnie tj. Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej nieklasyfikowani (419), Pracownicy do spraw ewidencji materiałowej, transportu i produkcji (413), Informatorzy, pracownicy biur podróży recepcjoniści i telefoniści (422) oraz Pracownicy obrotu pieniężnego (421). Największy popyt pracy wystąpił w grupie Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej nieklasyfikowani, gdzie zebrano 8 ofert pracy w jednym zawodzie oraz w grupie Pracownicy do spraw ewidencji materiałowej, transportu i produkcji oraz Informatorzy, pracownicy biur podróży recepcjoniści i telefoniści , licząc po 5 ofert pracy w jednym zawodzie. Ostatnie miejsce zajęła grupa Pracownicy obrotu pieniężnego z 4 ofertami pracy w trzech zawodach.

Wykres nr 8.

Stosunek liczby ofert pracy do liczby zawodów w ofertach prasowych odpowiadających czterem grupom średnim.

Porównanie liczby ofert pracy z liczbą zawodów występujących w analizowanych grupach średnich ujawniło, iż w badanym okresie nie występuje zapotrzebowanie na nowe zawody, lecz widoczny jest wzrost zapotrzebowanie na zawody, które stale występują w ofertach prasowych.

Kolejną analizowaną grupą wielką jest grupa **Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**. W grupie tej zebrano 31 ofert pracy w 15 zawodach. Udział ofert pracy w tej grupie zawodowej w ofertach pracy ogółem wyniósł 9,75%.

Analizując poszczególne zawody w tej grupie wielkiej wysuwają się przodujące profesje, w których odnotowano najwyższą liczbę ofert pracy w okresie od 01 stycznia do 31 maja 2010 roku (w kolejności malejącej):

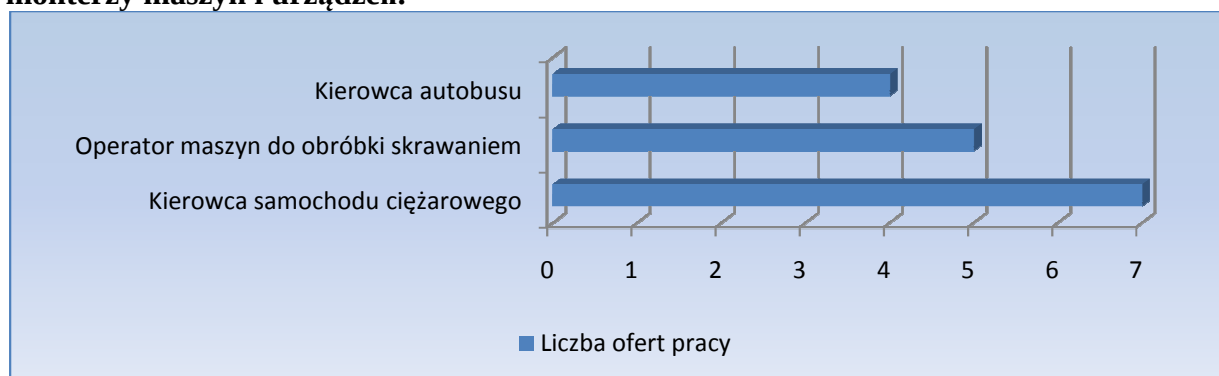
Tabela nr 4.

Liczba i udział procentowy ofert pracy dla przodujących zawodów w grupie wielkiej - Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.

L.p.	Nazwa	Liczba ofert pracy	Udział % w grupie wielkiej	Udział ogółem w %
1	Kierowca samochodu ciężarowego	7	22,58%	2,20%
2	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	5	16,13%	1,57%
3	Kierowca autobusu	4	12,90%	1,58%

Wykres nr 9.

Liczba ofert pracy dla przodujących zawodów w grupie wielkiej - Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.

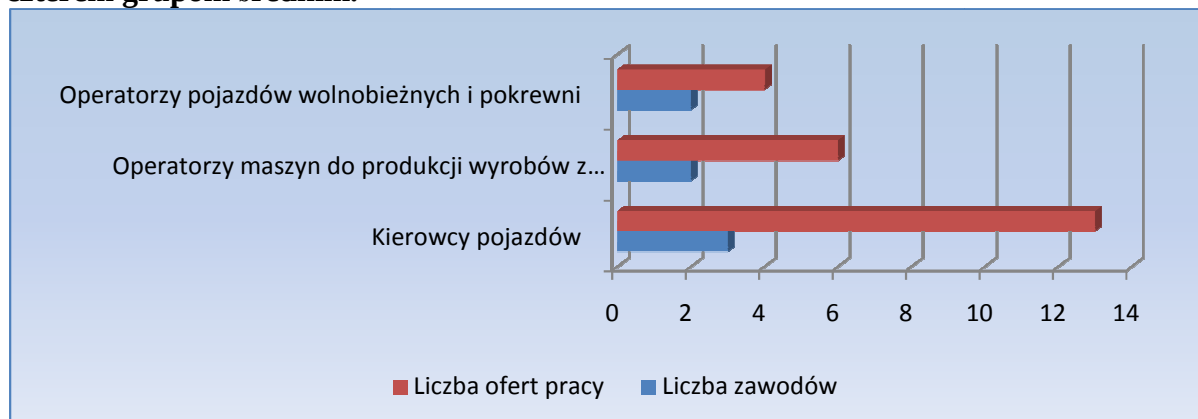

Analizie poddano również trzy przodujące grupy średnie tj. Kierowcy pojazdów (832) Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z metali i minerałów (821) oraz Operatorzy pojazdów wolnobieżnych i pokrewni (833). Największy popyt pracy wystąpił w grupie Kierowcy pojazdów, gdzie zebrano 13 ofert pracy w trzech zawodach oraz w grupie Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z metali i minerałów, licząc 6 ofert pracy w

dwóch zawodach. Ostatnie miejsce zajęła grupa Operatorzy pojazdów wolnobieżnych i pokrewni z 4 ofertami pracy w dwóch zawodach.

Wykres nr 10.

Stosunek liczby ofert pracy do liczby zawodów w ofertach prasowych odpowiadających czterem grupom średnim.

Porównanie liczby ofert pracy z liczbą zawodów występujących w analizowanych grupach średnich ujawniło, iż w badanym okresie nie występuje zapotrzebowanie na nowe zawody, lecz widoczny jest wzrost zapotrzebowanie na zawody, które stale występują w ofertach prasowych.

Kolejną analizowaną grupą wielką jest grupa **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**. W grupie tej zebrano 27 ofert pracy w 9 zawodach. Udział ofert pracy w tej grupie zawodowej w ofertach pracy ogółem wyniósł 8,49%.

Analizując poszczególne zawody w tej grupie wielkiej wysuwają się przodujące profesje, w których odnotowano najwyższą liczbę ofert pracy w okresie od 01 stycznia do 31 maja 2010 roku (w kolejności malejącej):

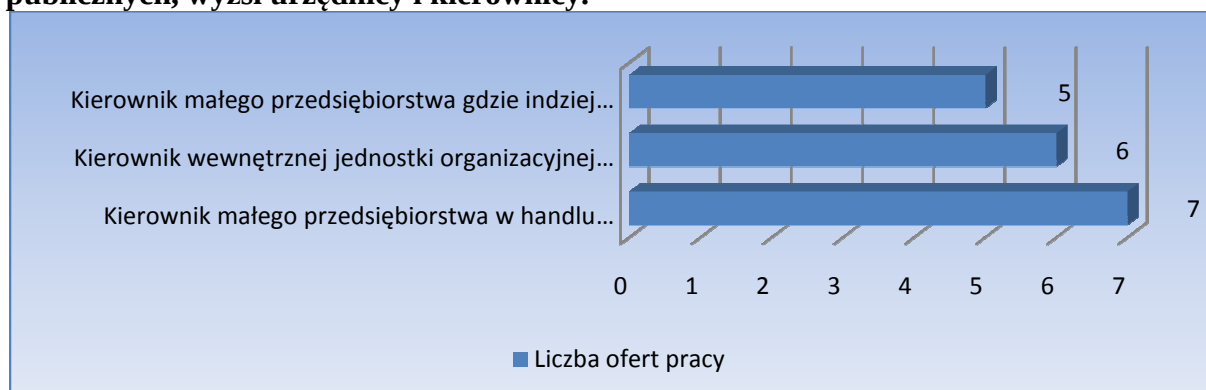
Tabela nr 5.

Liczba i udział procentowy ofert pracy dla przodujących zawodów w grupie wielkiej - Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy.

L.p.	Nazwa	Liczba ofert pracy	Udział % w grupie wielkiej	Udział ogółem w %
1	Kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym	7	25,93%	2,20%
2	Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany	6	22,22%	1,89%
3	Kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej niesklasyfikowany	5	18,52%	1,57%

Wykres nr 11.

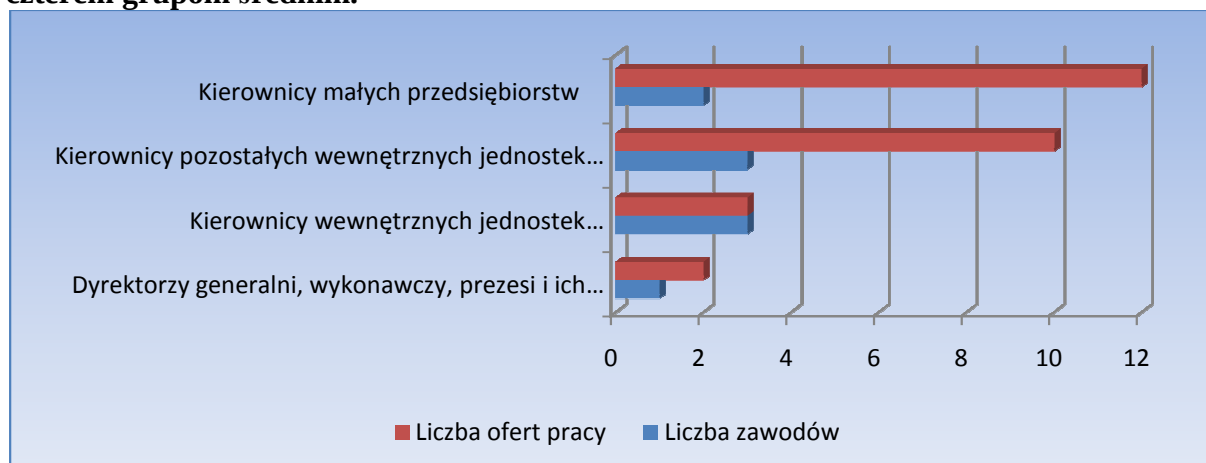
Liczba ofert pracy dla przodujących zawodów w grupie wielkiej - Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy.

Analizie poddano również cztery przodujące grupy średnie tj. Kierownicy małych przedsiębiorstw (131), Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych (123), Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej (122) oraz Dyrektorzy generalni, wykonawczy, prezesi i ich zastępcy (121). Największy popyt pracy wystąpił w grupie Kierownicy małych przedsiębiorstw, gdzie zebrano 12 ofert pracy w dwóch zawodach oraz w grupie Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych, licząc 10 ofert pracy w trzech zawodach. Ostatnie miejsce zajęła grupa Dyrektorzy generalni, wykonawczy, prezesi i ich zastępcy z 2 ofertami pracy w jednym zawodzie.

Wykres nr 12.

Stosunek liczby ofert pracy do liczby zawodów w ofertach prasowych odpowiadających czterem grupom średnim.

Porównanie liczby ofert pracy z liczbą zawodów występujących w analizowanych grupach średnich ujawniło, iż w badanym okresie nie występuje zapotrzebowanie na nowe zawody, lecz widoczny jest wzrost zapotrzebowanie na zawody, które stale występują w ofertach prasowych.

Podsumowanie

Podsumowując analizę udziałów zebranych ofert pracy w zawodach i specjalnościach odpowiadających grupie wielkiej **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy** wykazała następujące wyniki. Największy udział procentowy w poszczególnych analizowanych grupach średnich miały zawody i specjalności: **Kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym** (131401), **Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany** (123901), **Kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej nieklasyfikowany** (131901). Największą liczbę ofert zarejestrowano dla zawodu **Kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym – 7 ofert**.

W grupie wielkiej **Specjaliści** największy udział procentowy w poszczególnych analizowanych grupach średnich miały zawody i specjalności: **Farmaceuta** (223401), **Specjalista ds. marketingu i handlu** (241912), **Specjalista kontroli jakości** (214906) oraz **Inżynier planowania i organizacji produkcji** (214908). Największą liczbę ofert zarejestrowano dla zawodu **Farmaceuta – farmacja apteczna - 12 oferty**.

W grupie wielkiej **Technicy i inny średni personel** największy udział procentowy w poszczególnych analizowanych grupach średnich miały zawody i specjalności: **Przedstawiciel handlowy** (341503), **Księgowy** (343201) oraz **Handlowiec** (341501). Największą liczbę ofert zarejestrowano dla zawodu **Przedstawiciel handlowy - 29 ofert**.

W grupie wielkiej **Pracownicy biurowi** zebrano ogólnie 32 ofert pracy a największy udział procentowy w analizowanej grupie średniej miały zawody i specjalności **Magazynier** (413103), **Pracownik biurowy** (419101) i **Recepcjonista** (422201). Największą liczbę ofert zarejestrowano właśnie dla tych trzech zawodów – **po 5 ofert**.

W grupie wielkiej **Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** zebrano ogólnie 21 ofert pracy a największy udział procentowy w analizowanej grupie średniej miał zawód **Sprzedawca** (522107) – z ogólną liczbą **13 ofert**.

W grupie wielkiej **Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy** zebrano tylko 2 oferty pracy.

W grupie wielkiej **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** zebrano ogólnie 29 ofert pracy a największy udział procentowy ofert w analizowanych grupach średnich miały zawody: **Spawacz ręczny gazowy** (721202) z ogólną liczbą 6 ofert pracy.

W grupie wielkiej **Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń** zebrano ogólnie 31 ofert pracy a największy udział procentowy ofert w poszczególnych analizowanych grupach

średnich miały zawody **Kierowca samochodu ciężarowego** (832302) – z ogólną liczbą 7 ofert oraz **Operator maszyn obróbki skrawaniem** (821103) – z ogólną liczbą 5 ofert.

Analizując zawody o największej ogólnej liczbie ofert pod względem ich liczby w poszczególnych miesiącach zobrazowano, w jaki sposób kształtowała się dynamika występowania określonych zawodów w badanym okresie.

1.2.2. Charakterystyka wymaganych kompetencji na przykładzie grup wielkich oraz zawodów z największą liczbą prasowych ofert pracy w tych grupach

Głównym zadaniem tej części analizy było rozpoznanie i ustalenie oczekiwań przedsiębiorców w stosunku do kwalifikacji i umiejętności, jakich oczekują oni od pracowników. Dla przedstawienia wyników przeprowadzonego badania skupiono się na trzech pierwszych grupach wielkich o największej ogólnej liczbie ofert pracy, które stale występowały w ofertach prasowych w badanym okresie oraz dwóch grupach wielkich z liczbą ofert poniżej 31. Analizując te informacje starano się odpowiedzieć na następujące pytania:

- jakiego poziomu wykształcenia wymagają pracodawcy?
- jakie kwalifikacje zawodowe są najważniejsze?
- jakiego doświadczenia zawodowego wymagają pracodawcy?
- jakie szczególne umiejętności są pożądane?
- jakimi cechami osobowości powinien odznaczać się zatrudniony pracownik?

Dokonując oceny potrzeb przedsiębiorców co do kwalifikacji pracowników zwrócono uwagę na fakt, że pracodawcy formułują swoje oczekiwania przede wszystkim w oparciu o opis stanowiska pracy. Biorąc pod uwagę takie informacje decydują o tym, jakie wymagania powinni spełniać pracownicy. Podstawowe dane umożliwiające realizację tego punktu pochodziły z dwóch publikacji, czyli Gazety Wyborczej i Tygodnika Wałbrzyskiego, stron internetowych Powiatowych Urzędów Pracy oraz portalu www.money.praca.pl. Łącząc te źródła informacji uzyskano ocenę zapotrzebowania, jakie wyrażają pracodawcy w pięciu powiatach woj. Dolnośląskiego wobec kwalifikacji i umiejętności potencjalnych pracowników.

Rodzaj i poziom wykształcenia

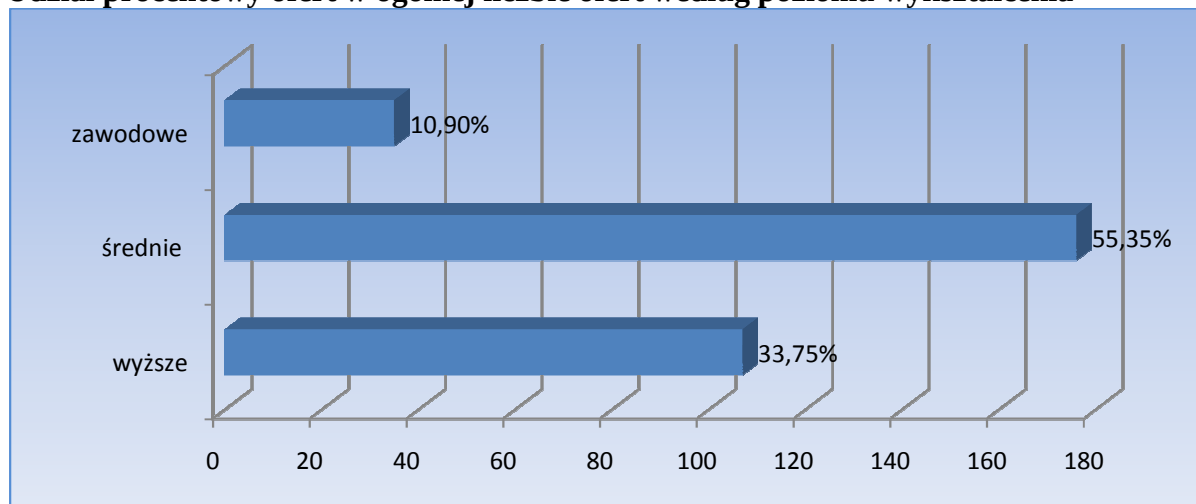
Wyniki analiz empirycznych prasowych ofert pracy pod względem kwalifikacyjnym wykazały, że aż 55,35% ofert pracy wpłynęło dla osób z wykształceniem średnim. Najwięcej ofert stanowiły oferty pracy dla osób z branży handlowej. Najchętniej pracodawcy poszukiwali pracowników z wykształceniem średnim technicznym. Były to stanowiska pojedyncze dla określonych specjalistów bądź pracowników produkcji.

Drugą grupą poszukiwanych osób były osoby z wykształceniem wyższym – 33,75% ogółu ofert pracy. Najczęściej poszukiwane były osoby na stanowiska kierownicze, farmaceuci oraz księgowi.

Tylko 10,90% ogółu ofert stanowiły oferty dla osób z wykształceniem zawodowym. Pracodawcy z takim właśnie wykształceniem poszukiwali najczęściej pracowników w zawodzie: ślusarz, spawacz ręczny gazowy, sprzedawca.

Wykres nr 13.

Udział procentowy ofert w ogólnej liczbie ofert według poziomu wykształcenia

Charakterystyka wymaganych kompetencji na podstawie wybranych trzech grup wielkich

Właściwa analiza rozpocznie się od charakterystyki wymaganych kompetencji zawodów trzech grup wielkich, wśród których występuje najwyższa liczba rejestracji ofert pracy (gdzie zebrano więcej niż 31 ofert pracy).

Na pozycji pierwszej w rankingu grup wielkich uplasowali się **Specjaliści** – 90 ofert w 39 zawodach.

Z ofert pracy umieszczanych w prasie wynika, iż wśród Specjalistów pracodawcy poszukują głównie osób z wykształceniem wyższym – 72,22%. Najwięcej ofert pracy dla Specjalistów jest w powiecie wałbrzyskim (35,55%) i świdnickim (31,11%), a na kolejnych miejscach znalazł się powiat dzierżoniowski i kłodzki (po 15,55%). Najmniej ofert pracy dla Specjalistów jest w powiecie ząbkowickim tylko 2,22%. Ponad 13,33% to oferty pracy dla Farmaceutów (223401), 10% dla Specjalisty do spraw marketingu i handlu (241912), oraz po 8,88% dla Specjalisty kontroli jakości i Inżyniera organizacji i planowania produkcji.

Pracodawcy, poszukując kandydatów do pracy z grupy Specjaliści, stawiali im różne wymagania w zależności od oferowanego stanowiska. Jednakże analiza napływających na rynek pracy ofert zatrudnienia pozwala wskazać te z oczekiwań, które są niejako uniwersalne,

tn. potrzebne w większości zawodów. Do tego należy z pewnością wiedza specjalistyczna oraz kompetencje społeczne.

Zestawiając obydwie grupy kompetencji ustalony został procent wskazań w ogólnej liczbie zebranych kompetencji oraz stopień ważności poszczególnych kompetencji dla pracodawców (stopień ważności ustalono na podstawie liczby zebranych kompetencji tj. od najmniejszej do największej liczby kompetencji występujących w ofertach dla danej grupy wielkiej).

Wśród kompetencji zawodowych odnoszących się do wiedzy o najwyższym procencie wskazań w ofertach uplasowały się takie kompetencje jak: umiejętności obsługi komputera – 17,46% w tym znajomość poszczególnych programów takich jak Word, Excel, Power Point oraz wiedza specjalistyczna (14,5%). Dodatkowym wymogiem dla osób z tej grupy było doświadczenie w pracy na podobnym lub takim samym stanowisku (13,31%); znajomość języka obcego (11,83%); najczęściej angielskiego, rzadziej niemieckiego oraz posiadanie prawa jazdy (6,51%).

W grupie kompetencji społecznych najwyższy procent wskazań posiadały takie kompetencje jak: kreatywność – 6,51%, komunikatywność – 6,21%, zaangażowanie – 5,92%, dyspozycyjność - 5,32%, umiejętność pracy w zespole – 5,03%. Najmniej pożądana umiejętność, która występowała w ofertach dla tego zawodu to dokładność i odpowiedzialność – poniżej 3%

Tabela nr 6.

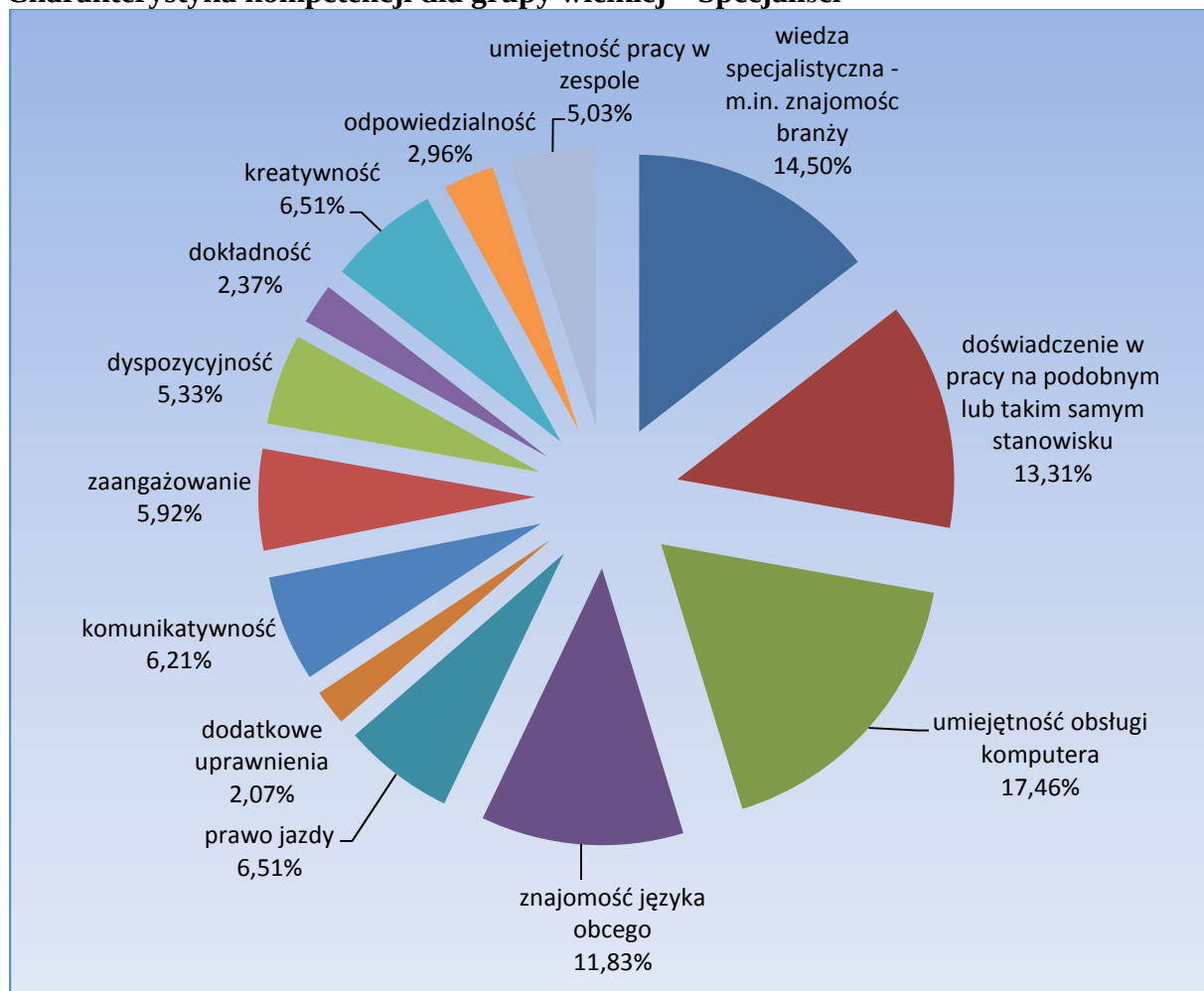
Zestawienie liczby kompetencji odnoszących się do wiedzy, kompetencji społecznych, cech i postaw oraz procent w ogólnej liczbie kompetencji.

Lp.	Kompetencje odnoszące się do wiedzy	Liczba kompetencji	% wskazań w ogółem
1	wiedza specjalistyczna - m.in. znajomość branży	49	14,50%
2	doświadczenie w pracy na podobnym lub takim samym stanowisku	45	13,31%
3	umiejętność obsługi komputera	59	17,46%
4	znajomość języka obcego	40	11,83%
5	prawo jazdy	22	6,51%
	dodatkowe uprawnienia	7	2,07%
Lp.	Kompetencje społeczne, cechy i postawy	Liczba kompetencji	% wskazań w ogółem
1	komunikatywność	21	6,21%
2	zaangażowanie	20	5,92%
3	dyspozycyjność	18	5,32%
4	dokładność	8	2,37%
5	kreatywność	22	6,51%
6	odpowiedzialność	10	2,96%
7	umiejętność pracy w zespole	17	5,03%

Stopień ważności danej kompetencji jest równoznaczny z największą bądź najmniejszą (skala od 0 do 59) liczbą wszystkich kompetencji i został zaprezentowany na poniższym wykresie kołowym.

Wykres nr 14.

Charakterystyka kompetencji dla grupy wielkiej – Specjaliści

Na pozycji drugiej w rankingu grup wielkich uplasowała się grupa - **Technicy i inny średni personel** – 83 ofert w 25 zawodach.

Z ofert pracy umieszczanych w prasie wynika, iż wśród **Techników** pracodawcy poszukują głównie osób z wykształceniem średnim – 73,50% a następnie wyższym 24,10%. Najwięcej ofert pracy dla Techników jest w powiecie wałbrzyskim (38,55%) i świdnickim (31,32%), a na kolejnych miejscach znalazł się powiat dzierzoniowski (16,87%), kłodzki (10,83%) i ząbkowicki (2,41%). Ponad 34,95% to oferty pracy dla Przedstawiciela handlowego (341503), 13,25% dla Księgowych (343201) i 10,84% dla Handlowców (341501).

Jak wykazały badania, najważniejszymi oczekiwaniami pracodawców w oczach poszukujących pracy były: znajomość języka obcego (19,05%) oraz wiedza specjalistyczna

(14,29%). Na kolejnym miejscu w hierarchii uplasowało się doświadczenie w pracy na podobnym lub takim samym stanowisku (11,90%) oraz umiejętność obsługi komputera (8,93%). Najmniej istotne wg analizy okazało się posiadanie prawa jazdy (6,55%).

W grupie kompetencji społecznych najwyższy procent wskazań posiadały umiejętności oraz cechy: komunikatywność – 10,12%, zaangażowanie 9%, odpowiedzialność 7,14%. Najrzadziej wskazywanymi cechami, które wysterowały w ofertach dla tego zawodu były samodzielność 1,79% oraz dobra organizacja pracy 1,19%.

Tabela nr 7.

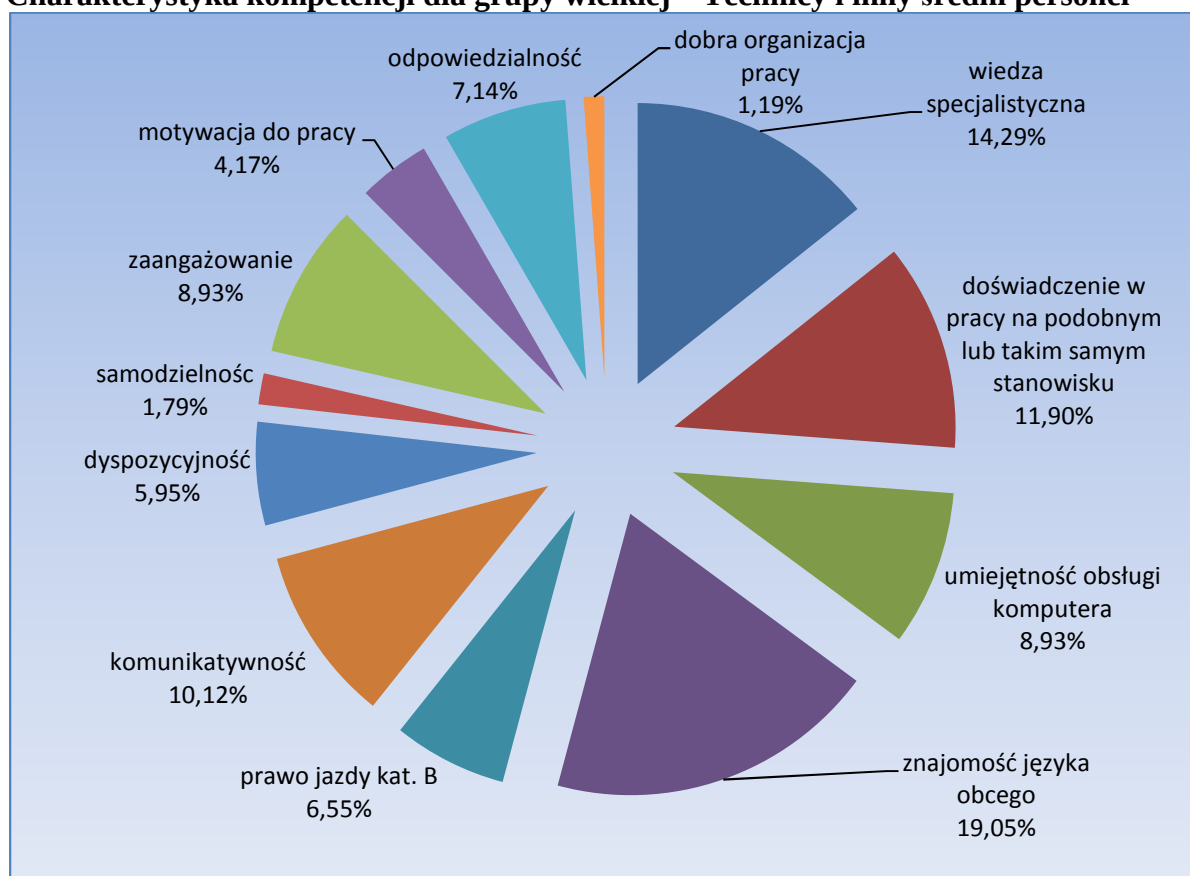
Zestawienie liczby kompetencji odnoszących się do wiedzy, kompetencji społecznych, cech i postaw oraz procent w ogólnej liczbie kompetencji.

Lp.	Kompetencje odnoszące się do wiedzy	Liczba kompetencji	% wskazań w ogółem
1	wiedza specjalistyczna	24	14,29%
2	doświadczenie w pracy na podobnym lub takim samym stanowisku	20	11,90%
3	umiejętność obsługi komputera	15	8,93%
4	znajomość języka obcego	32	19,05%
5	prawo jazdy kat. B	11	6,55%
Lp.	Kompetencje społeczne, cechy i postawy	Liczba kompetencji	% wskazań w ogółem
1	komunikatywność	17	10,12%
2	dyspozycyjność	10	6%
3	samodzielność	3	1,79%
4	zaangażowanie	15	9%
5	motywacja do pracy	7	4,17%
6	odpowiedzialność	12	7,14%
7	dobra organizacja pracy	2	1,19%

Stopień ważności danej kompetencji jest równoznaczny z największą bądź najmniejszą (skala od 0 do 32) liczbą wszystkich kompetencji i został zaprezentowany na poniższym wykresie kołowym.

Wykres nr 15.

Charakterystyka kompetencji dla grupy wielkiej – Technicy i inny średni personel

Na pozycji trzeciej w rankingu grup wielkich uplasowała się grupa – **Pracownicy biurowi** – 32 ofert w 10 zawodach.

Z ofert pracy umieszczanych w prasie wynika, iż wśród **Pracowników biurowych** pracodawcy poszukują głównie osób z wykształceniem średnim – 78,13% a następnie wyższym 15,62%. Najwięcej ofert pracy dla tej grupy jest w powiecie wałbrzyskim (46,88%) i świdnickim (31,25%) a na kolejnych miejscach znalazł się powiat dzierzoniowski (15,63%), kłodzki i ząbkowicki (po 3,13%). Po 15,62% to oferty pracy dla Magazynierów, Pracowników biurowych i Recepcjonistów, po 12,50% dla Kurierów i Sekretarek..

Biorąc pod uwagę opinie pracodawców co do oczekiwań wobec przyszłych swoich pracowników z tej grupy wielkiej największą wagę przywiązywali oni do następujących kompetencji: umiejętność obsługi komputera (17,46%), doświadczenie zawodowe (11,11%) oraz wiedza specjalistyczna (10,32%). Mniej ważne kompetencje nabyte przez kandydatów do pracy to przede wszystkim posiadanie prawa jazdy oraz znajomość języków obcych (po 9,52%). Szczególnie ta ostatnia opinia jest interesująca, gdyż w stereotypie ofert pracy

pojawiających się w mediach, podstawową umiejętnością przyszłego pracownika powinna być znajomość języka obcego.

W grupie kompetencji społecznych najbardziej cenionymi przez pracodawców cechami były: komunikatywność – 15,08%, dyspozycyjność – 11,90% oraz odpowiedzialność 9,52%. Najmniej pożądana umiejętność, która występowała w ofertach dla tej grupy to dokładność (2,38%), kreatywność i motywacja (po 1,59%).

Tabela nr 8.

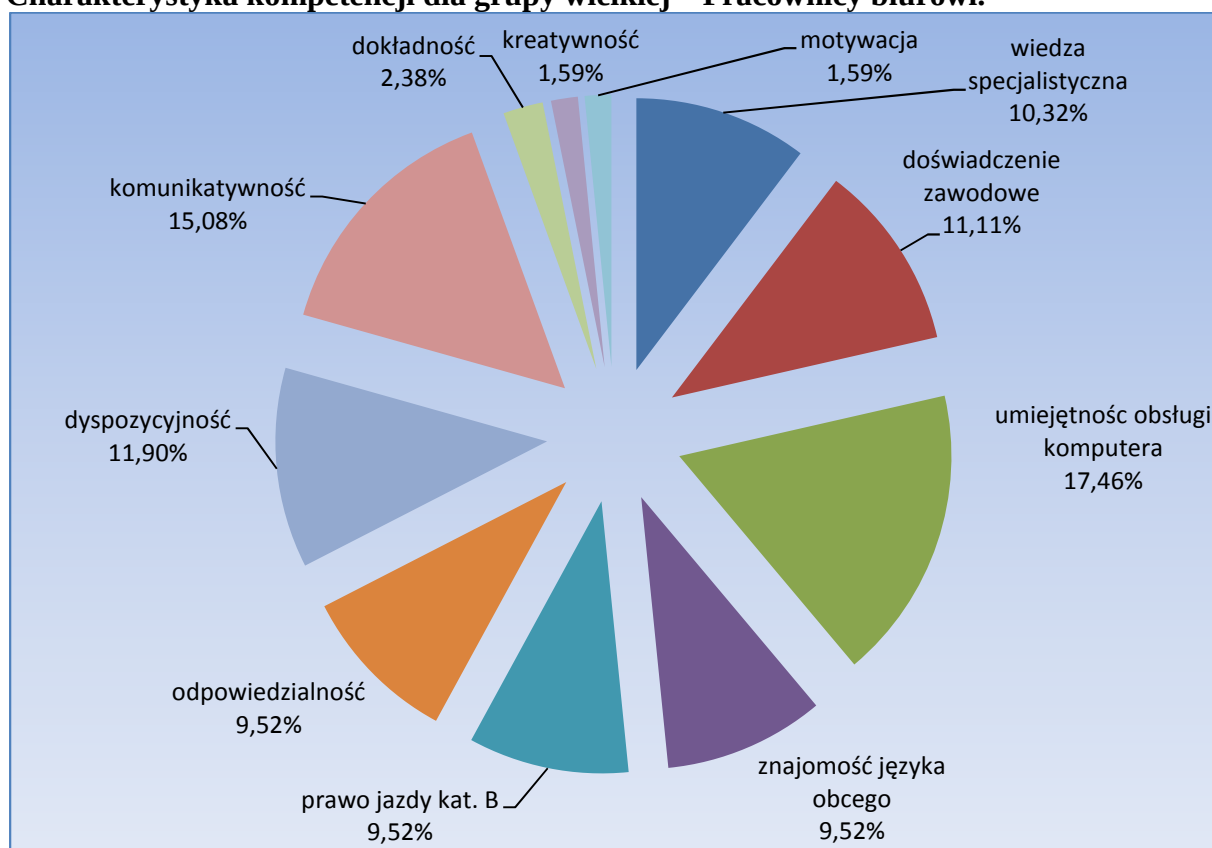
Zestawienie liczby kompetencji odnoszących się do wiedzy, kompetencji społecznych, cech i postaw oraz procent w ogólnej liczbie kompetencji.

Lp.	Kompetencje odnoszące się do wiedzy	Liczba kompetencji	% wskazań w ogółem
1	wiedza specjalistyczna	13	10,32%
2	doświadczenie zawodowe	14	11,11%
3	umiejętność obsługi komputera	22	17,46%
4	znajomość języka obcego	12	9,52%
5	prawo jazdy kat. B	12	9,52%
Lp.	Kompetencje społeczne, cechy i postawy	Liczba kompetencji	% wskazań w ogółem
1	odpowiedzialność	12	9,52%
2	dyspozycyjność	15	11,90%
3	komunikatywność	19	15,08%
4	dokładność	3	2,38%
5	kreatywność	2	1,59%
6	motywacja	2	1,59%

Stopień ważności danej kompetencji jest równoznaczny z największą bądź najmniejszą (skala od 0 do 22) liczbą wszystkich kompetencji i został zaprezentowany na poniższym wykresie kołowym.

Wykres nr 16.

Charakterystyka kompetencji dla grupy wielkiej – Pracownicy biurowi.

W badaniu wzięto również pod uwagę 2 grupy wielkie, w których zarejestrowano poniżej 31 ofert i są to: **Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń** - 31 oferty w piętnastu zawodach oraz **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy** – 27 oferty w dziewięciu zawodach.

Z ofert pracy umieszczanych w prasie wynika, iż wśród **Operatorów i monterów maszyn i urządzeń** pracodawcy poszukują głównie osób z wykształceniem średnim – 77,42% a następnie zawodowym 19,36%. Najwięcej ofert pracy dla tej grupy jest w powiecie wałbrzyskim i świdnickim (po 41,94%), a na kolejnych miejscach znalazł się powiat dzierżoniowski (12,90%) i kłodzki (3,26%),

Wśród analizowanych kompetencji zawodowych najbardziej ważne, według opinii pracodawców, były: doświadczenie zawodowe – 18,92%, posiadania prawa jazdy 14,41% oraz wiedza specjalistyczna – 13,51%. Mniej ważne cechy nabyte przez kandydatów do pracy to umiejętność obsługi komputera – 5,41% i dodatkowe uprawnienia 3,60%.

W grupie kompetencji społecznych najwyższy procent wskazań posiadały umiejętności oraz cechy, takie jak: dyspozycyjność – 15,32%, komunikatywność 8,11% oraz umiejętność pracy

w zespole 7,21%. Najbardziej wskazywanymi cechami, które występowały w ofertach dla tego zawodu była odpowiedzialność 5,41% i sumienność 2,70%.

Tabela nr 9.

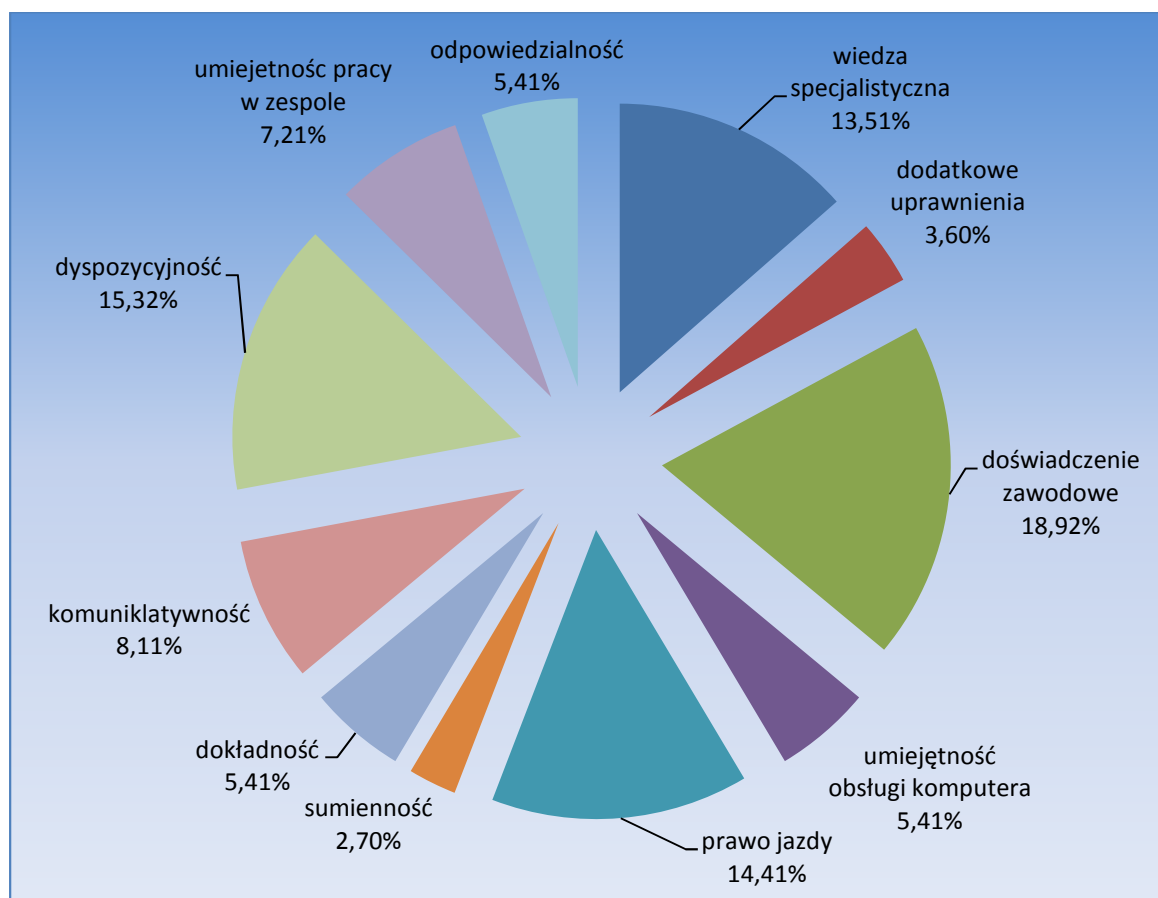
Zestawienie liczby kompetencji odnoszących się do wiedzy , kompetencji społecznych, cech i postaw oraz procent w ogólnej liczbie kompetencji.

Lp.	Kompetencje odnoszące się do wiedzy	Liczba kompetencji	% wskazań w ogółem
1	wiedza specjalistyczna	15	13,51%
2	dodatkowe uprawnienia	4	3,60%
3	doświadczenie zawodowe	21	18,92%
	umiejętność obsługi komputera	6	5,41%
4	prawo jazdy	16	14,41%
Lp.	Kompetencje społeczne, cechy i postawy	Liczba kompetencji	% wskazań w ogółem
1	sumienność	3	2,70%
2	dokładność	6	5,41%
3	komunikatywność	9	8,11%
4	dyspozycyjność	17	15,32%
5	umiejętność pracy w zespole	8	7,21%
6	odpowiedzialność	6	5,41%

Stopień ważności danej kompetencji jest równoznaczny z największą bądź najmniejszą (skala od 0 do 21) liczbą wszystkich kompetencji i został zaprezentowany na poniższym wykresie radarowym.

Wykres nr 17.

Charakterystyka kompetencji dla grupy wielkiej Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń

Na kolejnej pozycji w rankingu zawodów i specjalności uplasowała się grupa - **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy** - 27 oferty w dziewięciu zawodach.

Z ofert pracy umieszczanych w prasie wynika, iż wśród **Przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników** pracodawcy poszukują głównie osób z wykształceniem średnim– 51,85% i wyższym 48,15%. Najwięcej ofert pracy dla tej grupy jest w powiecie wałbrzyskim (44,44%), a na kolejnych miejscach znalazł się powiat świdnicki (33,33%) oraz dzierzoniowski i kłodzki (po 11,11%).

Biorąc pod uwagę oczekiwania pracodawców wobec przyszłych swoich pracowników z tej grupy wielkiej, największą wagę przywiązują oni do: umiejętności obsługi komputera– 16,91%, doświadczenia w pracy na stanowisku kierowniczym 16,18%, wiedzy specjalistycznej 12,50% oraz posiadania prawa jazdy kat. B 9,56%.

Analiza uzyskanych wyników wskazuje, że wśród kompetencji społecznych najbardziej cenione przez pracodawców były: dyspozycyjność –8,09%, kreatywność 7,35% oraz komunikatywność 6,62%. Najrzadziej wskazywaną cechą, która wystąpiła w ofertach dla tego zawodu była odpowiedzialność 2,21%.

Tabela nr 10.

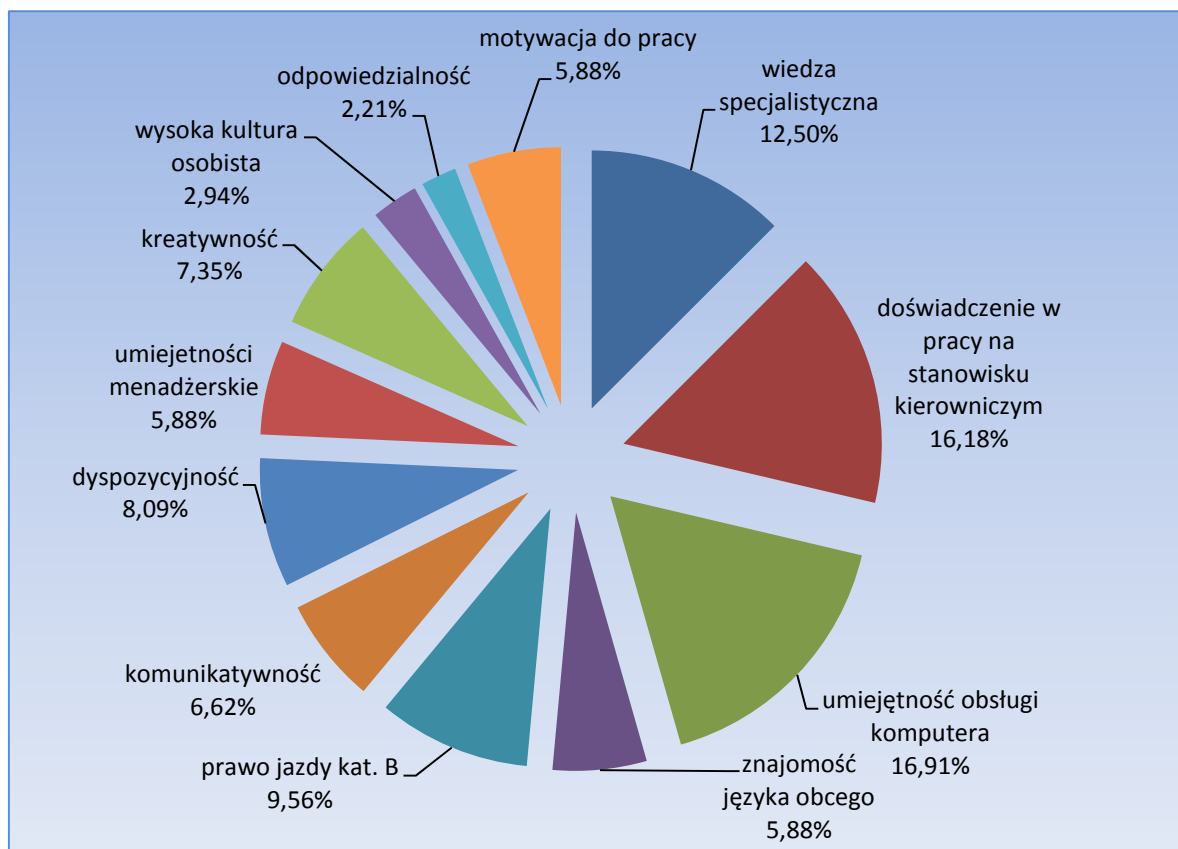
Zestawienie liczby kompetencji odnoszących się do wiedzy , kompetencji społecznych, cech i postaw oraz procent w ogólnej liczbie kompetencji.

Lp.	Kompetencje odnoszące się do wiedzy	Liczba kompetencji	% wskazań w ogółem
1	wiedza specjalistyczna	17	12,50%
2	doświadczenie w pracy na stanowisku kierowniczym	22	16,18%
3	umiejętność obsługi komputera	23	16,91%
4	znajomość języka obcego	8	5,88%
5	prawo jazdy kat. B	13	9,56%
Lp.	Kompetencje społeczne, cechy i postawy	Liczba kompetencji	% wskazań w ogółem
1	komunikatywność	9	6,62%
2	dyspozycyjność	11	8,09%
3	umiejętności menadżerskie	8	5,88%
4	kreatywność	10	7,35%
5	wysoka kultura osobista	4	2,94%
7	odpowiedzialność	3	2,21%
8	motywacja do pracy	8	5,88%

Stopień ważności danej kompetencji jest równoznaczny z największą bądź najmniejszą (skala od 0 do 23) liczbą wszystkich kompetencji i został zaprezentowany na poniższym wykresie kołowym.

Wykres nr 18.

Charakterystyka kompetencji dla grupy wielkiej - Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy.

1.2.3. Podsumowanie

Charakterystycznym zjawiskiem rynku pracy w w/w pięciu powiatach woj. Dolnośląskiego jest postępująca zmiana oczekiwań pracodawców w odniesieniu nie tylko do kwalifikacji pracowników, ale również do podstawowej ich wiedzy. Z przeprowadzonej analizy prasowych ofert pracy wynika, że aby skutecznie poszukiwać pracy należy posiadać nie tylko oczekiwane przez pracodawców przygotowanie zawodowe, ale również wyeksponować nabyte – poprzez praktykę – umiejętności. Z drugiej strony należy zdawać sobie sprawę z faktu, że sektor gospodarczy w tych pięciu powiatach ma problemy z przyjęciem wszystkich oferujących swoją pracę i posiadających nawet relatywnie wysokie, jak na potrzeby lokalnego rynku pracy kwalifikacje. Taka sytuacja wynika z wcześniej już podkreślonego faktu, że rynek lokalnych potrzeb, co do towarów i usług ulega szybkim zmianom, za którymi próbują nadążyć lokalni przedsiębiorcy.

Wymagane kwalifikacje w odniesieniu do przyszłego pracownika zależą w głównej mierze od charakterystyki proponowanego stanowiska pracy. Objęte analizą podmioty gospodarcze reprezentowały szeroką gamę sfer aktywności gospodarczej. Zatem jest bardzo trudno wskazać uniwersalne kwalifikacje potrzebne przyszłym pracownikom. Niemniej jednak podjęto próbę wskazania ogólnych kwalifikacji, które najczęściej powtarzały się w prasowych ofertach pracy. Przedsiębiorcy z terenów pięciu powiatów woj. Dolnośląskiego, wśród pożądanych kwalifikacji zawodowych swoich potencjalnych pracowników wskazywali przede wszystkim wykształcenie odpowiednie dla danego stanowiska oraz doświadczenie na takim samym lub podobnym stanowisku pracy, umiejętność obsługi komputera oraz znajomość branży, w której przyszły pracownik będzie pracował. Najsilniej artykułowane kompetencje społeczne dotyczyły takich walorów pracownika, jak: komunikatywność - czyli zdolności interpersonalne, które pozwolą na dobry kontakt, czyli brak barier w samym akcie komunikowania się, dyspozycyjność – możliwość świadczenia pracy w różnych porach dnia w zależności od potrzeb, samodzielność oraz zaangażowanie w wykonywane obowiązki.

W podsumowaniu należy również zaznaczyć, że nie odnotowano zjawiska dyskryminacji kobiet jako przyszłych pracowników. Zaobserwowano, że pracodawcy oczekują w stosunku do pracowników przede wszystkim kwalifikacji odpowiadających charakterystyce stanowisk pracy, które będą wykonywać, sprawnego wykonywania poleceń, odpowiedzialności, którą wyraża troska o rzetelne i terminowe wykonanie powierzonych im prac.